

УДК 354:338.48.02
DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v2.2024.18>

Р. І. Яворський

orcid.org/0000-0002-0973-054X

кандидат юридичних наук,

*докторант кафедри адміністративного та інформаційного права
Національного університету «Львівська політехніка»,*

*асистент кафедри адміністративного та фінансового права
Львівського національного університету імені Івана Франка*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. В Україні туристично-рекреаційна галузь відіграє важливу роль у соціально-економічному розвитку країни, проте її потенціал не використовується повною мірою через ряд сучасних викликів. Одним з найбільших викликів є недостатній рівень стимулювання розвитку туризму за допомогою адміністративно-правових інструментів [1]. Потреба у вдосконаленні адміністративно-правових засобів стимулювання розвитку туристично-рекреаційної діяльності в Україні виникає з метою забезпечення стабільного і тривалого росту туристичного потенціалу країни, збільшення обсягів туристичних послуг та залучення інвестицій у галузь. Наявність ефективних адміністративно-правових механізмів сприяє поліпшенню умов для розвитку інфраструктури, збільшенню конкурентоспроможності туристичних об'єктів, а також створенню сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу в галузі туризму.

Важливим аспектом є розробка та впровадження законодавчих актів, які допомагатимуть залученню інвестицій у туристичний сектор, створенню сприятливого інвестиційного клімату та забезпеченню правової стабільності для інвесторів. Крім того, сьогодні необхідно активізувати роботу з вдосконалення системи ліцензування та сертифікації туристичних послуг, з метою забезпечення якості та безпеки для туристів, а також підвищення довіри до українського туристичного продукту.

Загальновизнаною є необхідність залучення громадськості до процесу прийняття рішень у галузі туризму шляхом впровадження механізмів партнерства між державою, бізнесом та громадськістю для спільного розв'язання проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку туристичного сектора України [2, с. 230].

З урахуванням введення воєнного стану в Україні, дослідження цієї проблематики стає особливо актуальним, оскільки війна серйозно ускладнила впровадження та функціонування заходів, спрямованих на підтримку та розвиток туризму й рекреації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Останні дослідження та публікації в галузі туристично-рекреаційної діяльності в Україні вказують на кілька ключових тенденцій. По-перше, значна увага приділяється розкриттю потенціалу країни як туристичного напрямку, особливо у контексті розвитку внутрішнього туризму та приваблення закордонних туристів. Дилевський М., Домбровська С., Калиновський М., Мацола В., Помаза-Пономаренко А., Рибальченко Н., Філіп'як Б. акцентують на унікальності культурного, природного та історичного надбання України, яке привертає увагу світової аудиторії.

Друга тенденція полягає у зверненні до важливості створення сприятливого інвестиційного клімату в туристичній галузі. Буркальцева Д., Б'янки Р., Гайворонська І., Саркісян Г., Стефенсон М., Тодьєрішко Е., Ханнам К. вказують на потребу у поліпшенні регуляторного середовища, спрощенні процедур для інвесторів та створенні інфраструктурних умов для розвитку туризму.

Третя тенденція стосується розгляду новітніх технологій у туристичному секторі. Бейдик О., Близнюк А., Моїсєєва Н., Омельченко Г., Пилипенко С., Чичкалюк Т. активно досліджують вплив цифровізації на туристичний бізнес, включаючи використання штучного інтелекту, віртуальної реальності та інших інноваційних рішень для покращення якості послуг, маркетингу та управління.

Відповідні напрямки досліджень та публікацій вказують на необхідність комплексного підходу до розвитку туризму в Україні, що містить культурні, економічні та технологічні аспекти.

Метою статті є розгляд адміністративно-правових інструментів, спрямованих на активізацію та підтримку розвитку туристично-рекреаційної сфери в Україні. Через аналіз сучасного стану галузі та чинних законодавчих актів буде висвітлено потенційні можливості та перспективи для покращення умов функціонування туристичного бізнесу, залучення інвестицій, а також забезпечення сталого росту туристичного потенціалу країни.

Виклад основного матеріалу. Висхідне значення туризму як ключової галузі економіки вимагає системного підходу до його розвитку. У зв'язку з цим адміністративно-правові засоби стають важливим інструментом для стимулювання туристично-рекреаційної діяльності [3, с. 297]. Сучасна державна політика повинна спрямовуватися на створення сприятливих умов [4, с. 769] для розвитку туристичної галузі, забезпечуючи її конкурентоспроможність на міжнародному рівні та сприяючи збільшенню прибутковості для бізнесу.

Першочерговим завданням в цьому контексті є розробка та впровадження ефективних адміністративно-правових механізмів, спрямованих на підтримку туристичного бізнесу та покращення якості та доступності туристичних послуг. Такі заходи охоплюють створення спеціальних програм та ініціатив, спрямованих на розвиток інфраструктури, підтримку малого та середнього підприємництва в галузі туризму, а також впровадження механізмів стимулювання інновацій та підвищення якості обслуговування туристів [5]. В такому випадку науковці відзначають, що адміністративно-правові засоби відіграють важливу роль у стимулюванні розвитку туристично-рекреаційної діяльності, а саме:

- приймаються законодавчі акти, які сприяють розвитку туризму й це містить прийняття законів, що спрощують процедури отримання туристичних віз, встановлення податкових пільг для туристичних підприємств або створення спеціальних правових рамок для розвитку туристичних об'єктів;

- держава має можливість використовувати адміністративні засоби для створення та підтримки туристичної інфраструктури, такої як готелі, ресторани, туристичні маршрути, розважальні заклади тощо й це охоплює виділення земельних ділянок для будівництва туристичних об'єктів, надання дозволів на будівництво та фінансову підтримку;

- уряд може використовувати адміністративні ресурси для просування туристичних можливостей країни й це охоплює створення туристичних брендів, участь у міжнародних туристичних виставках, розробку рекламних кампаній;

- держава має можливість встановлювати стандарти та вимоги до якості та безпеки туристичних послуг й це допомагає збільшити довіру туристів до місцевих послуг та сприяє розвитку галузі [6; 7].

На нашу думку, залучення інвестицій у туристичний сектор України вимагає впровадження різноманітних механізмів та інструментів, спрямованих на стимулювання інвестиційного процесу та забезпечення його ефективності. В умовах глобальної конкуренції та стрімкого

розвитку туристичного ринку, Україна має використовувати стратегічні підходи та інноваційні інструменти для привертання капіталу. Особливо у повоєнний період залучення інвестицій у туристичний сектор України буде спрямоване на відновлення та розвиток інфраструктури після зруйнувань, завданих війною. Тому, наприклад, державні програми та ініціативи містять відповідні механізми та інструменти:

- державна підтримка та фінансування через різноманітні програми та фонди, спрямовані на реконструкцію та розвиток туристичної інфраструктури;

- законодавчі та регуляторні ініціативи спрямовуються на створення сприятливого середовища для інвесторів, зокрема, шляхом спрощення процедур отримання дозволів та зниження податкового тиску;

- робота над залученням іноземних інвесторів та розвитком міжнародного туризму шляхом підписання міжнародних угод, участі у туристичних виставках та просування українського туристичного продукту на зовнішніх ринках;

- проекти з публічно-приватного партнерства (PPP), тобто реалізація інфраструктурних проектів у форматі PPP сприятиме залученню приватного капіталу та ефективному управлінню ресурсами;

- просування туристичних можливостей України як інвестиційного об'єкта шляхом маркетингових кампаній та рекламних заходів як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях;

- надання пільгової податкової ставки або знижки для інвесторів, які розвивають туристичні проекти й це охоплює звільнення від податків на прибуток протягом певного періоду часу або податкові кредити за витрати на інвестиції в інфраструктуру та послуги;

- надання фінансової підтримки для туристичних проектів у вигляді субсидій, грантів або дотацій й ці кошти можуть бути спрямовані на будівництво та модернізацію готелів, розвиток туристичних атракцій, інфраструктуру;

- надання інвесторам фінансових стимулів, таких як неповернені кредити або інвестиційні фонди для розвитку туристичних проектів в Україні;

- прийняття законодавчих актів, спрямованих на спрощення процедур отримання дозволів, земельних угод та інших аспектів, пов'язаних з реалізацією інвестиційних проектів;

- стимулювання партнерства з приватним сектором для спільного фінансування та реалізації туристичних проектів [8, с. 111–145; 9; 10].

Варто відзначити, що для України, особливо на регіональному рівні розвиток туризму є важливим, оскільки він сприяє економічному зростанню, соціокультурній взаємодії та збереженню

природних та культурних ресурсів. Тому в рамках адміністративно-правових засобів стимулювання розвитку туристично-рекреаційної діяльності функціонує відповідно до різних аспектів, програм та ініціатив, що спрямовані на розвиток туризму на регіональному рівні: створення туристичної інфраструктури, тобто, наприклад, регіональні установи мають можливість інвестувати у будівництво та розвиток готельної бази, ресторанів, транспортної інфраструктури та інших зручностей для туристів; промоція туристичних об'єктів, тобто регіональні влади України розробляє та запускає рекламні кампанії, які просувають туристичні атракції та унікальність регіону; розвиток екологічного туризму, – акцент на збереженні природи та здоров'я екосистем через створення екологічних маршрутів, екоготелів та інших екологічно орієнтованих туристичних послуг відповідно до чинного законодавства України; фінансування та підтримка ініціатив місцевих громад, спрямованих на розвиток туризму, таких як фестивалі, реміслярські ярмарки, кулінарні події; збереження та просування культурної спадщини регіону через організацію екскурсій, музейних виставок, фольклорних заходів, але в рамках відповідних правових норм та актів; надання фінансової підтримки та консультацій для розвитку малого та середнього бізнесу, який пов'язаний з туристичною галуззю; залучення приватних інвестицій для розвитку туристичної інфраструктури та послуг [11].

Враховуючи сучасні виклики та тенденції, проблеми, які перешкоджають розвитку туристичного сектора в Україні, можуть бути вкрай різноманітними та охоплювати такі аспекти, як інфраструктурні недоліки, недостатність марке-

тингових зусиль, низький рівень сервісу, складність в оформленні віз та інші адміністративні обмеження, а також проблеми з безпекою та стабільністю в деяких регіонах країни (табл. 1).

На нашу думку, відповідне впровадження адміністративно-правових інструментів є ключовим для розвитку туристично-рекреаційної галузі. Законодавчі акти та регулятивні механізми можуть стимулювати позитивні зміни в цій сфері, забезпечуючи покращення якості інфраструктури, збільшення рівня безпеки та комфорту для туристів.

Одним із ключових напрямків дії можуть бути ініціативи з встановлення стандартів безпеки та якості обслуговування, що відповідають міжнародним стандартам [12, с. 130]. Це може охоплювати регулярний технічний огляд об'єктів туристичної інфраструктури, надання навчальних програм персоналу щодо безпеки та ефективного обслуговування клієнтів, а також впровадження систем моніторингу та контролю за рівнем безпеки.

Стимулюючі заходи, такі як податкові пільги та фінансова підтримка, значно допомагають залученню інвестицій у туристичний сектор [13] й це розкривається в особливостях, наприклад, спрощення податкового режиму для підприємств, що діють у туристичній галузі, або надання фінансової підтримки для розвитку нових туристичних проєктів, які сприятимуть розвитку туризму в регіоні.

Тому застосування адміністративно-правових інструментів є важливим для створення сприятливого середовища для розвитку туристичної галузі в Україні, що містить покращення інфраструктури, підвищення безпеки та комфорту

Таблиця 1

Проблеми, які перешкоджають розвитку туристичного сектора в Україні

Постановка проблеми	Можливі заходи для розв'язання
Недостатньо розвинена туристична інфраструктура	- інвестування у розвиток туристичної інфраструктури; - залучення приватного сектору для будівництва готелів, ресторанів; - підтримка місцевих ініціатив, відповідно до чинного законодавства щодо розвитку туристичних об'єктів;
Недостатньо ефективні маркетингові та рекламні кампанії (які іноді суперечить чинному законодавству)	- розробка стратегії маркетингу та реклами для привертання туристів відповідно до чинного законодавства України; - підтримка місцевих туристичних агентств та організацій у рекламній діяльності;
Складний адміністративний процес для отримання дозволів та віз	- спрощення бюрократичних процедур для туристичних бізнесів та інвесторів; - впровадження електронних систем оформлення віз та дозволів;
Нестабільна ситуація в деяких регіонах країни	- забезпечення безпеки та стабільності у всіх регіонах України; - вдосконалення правопорядку та контролю над конфліктними ситуаціями;
Недостатній розвиток туристичних атракцій	- фінансова підтримка для розвитку та удосконалення туристичних об'єктів; - створення програм підтримки для місцевих громад у розвитку туристичних місць; - приваблення інвестицій для розвитку нових туристичних атракцій.

Джерело: власна розробка автора.

туристів, а також залучення інвестицій для подальшого розвитку сектора. Наразі в Україні існують різні законодавчі акти та нормативно-правові документи, спрямовані на поліпшення інфраструктури, захист прав споживачів та забезпечення безпеки туристів, а саме:

1. Закон України «Про туризм», який встановлює загальні принципи державного регулювання туризму, права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності, а також механізми захисту прав та інтересів туристів [14];

2. Закон України «Про захист прав споживачів», який визначає права споживачів у різних сферах, включаючи туризм [15];

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)» [16];

4. Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) «Про затвердження Правил організації звітності, що подається суб'єктами господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» [17].

На наш погляд, Україна визначається як один із потенційних центрів туристичного приваблення у світі, і в цьому контексті адміністративно-правові засоби відіграють критичну роль у стимулюванні розвитку туристично-рекреаційної діяльності. Закон України «Про туризм» [14] встановлює загальні принципи державного регулювання туризму, включаючи захист прав та інтересів туристів та визначення прав та обов'язків суб'єктів туристичної діяльності й цей закон є основою для впровадження ефективних механізмів контролю та забезпечення якості туристичних послуг. Наприклад, Закон України «Про захист прав споживачів» [15] відіграє важливу роль у регулюванні відносин між туристами та туроператорами, агентами та іншими учасниками туристичного ринку й забезпечує захист прав споживачів у різних сферах, включаючи туризм, і встановлює механізми врегулювання спірних ситуацій між сторонами.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)» [16] встановлює конкретні вимоги до готельних послуг, забезпечуючи безпеку та комфорт туристів в готелях й сприяє створенню стандартів, які підвищують якість обслуговування в готелях та інших об'єктах туристичної інфраструктури, а Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, щодо затвердження Пра-

вил організації звітності містить важливі вимоги щодо якості водопостачання та водовідведення [17] – безпосередньо впливає на комфорт туристів у готелях та інших туристичних об'єктах, оскільки забезпечує надійність та безпеку комунальних послуг.

Тому адміністративно-правові засоби спільно спрямовані на підвищення рівня якості туристичних послуг, захист прав споживачів та створення сприятливих умов для розвитку туристичної галузі в Україні, а їх впровадження слугує позитивним змінам у сфері туризму та допомагає збільшенню привабливості країни для внутрішніх та закордонних туристів.

Висновки. У результаті аналізу адміністративно-правових засобів, спрямованих на стимулювання розвитку туристично-рекреаційної діяльності в Україні, стало очевидним, що вони відіграють важливу роль у формуванні та забезпеченні розвитку цієї галузі.

Застосування адміністративно-правових механізмів дозволяє державі впливати на різні аспекти туристичного сектору, включаючи інвестиційну привабливість, регулювання якості послуг та створення сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу. Однак, необхідно визнати, що існують певні недоліки та прогалини в діючому законодавстві, які ускладнюють ефективне функціонування туристичного сектору.

Деякі з проблем включають складність бюрократичних процедур, недостатню координацію між різними органами влади та недостатню відкритість для іноземних інвесторів. З метою вирішення цих проблем, можливою стратегією може бути посилення співпраці між урядом, бізнес-спільнотою та громадськістю для розробки та впровадження більш прозорих та ефективних адміністративно-правових механізмів.

Узагальнюючи, можна сказати, що діяльність у напрямку вдосконалення адміністративно-правових засобів стимулювання розвитку туристично-рекреаційної діяльності в Україні є важливим напрямком для забезпечення сталого та інноваційного розвитку туристичної галузі країни.

Література

1. Filipiak B., Dylewski M., Kalinowski M. Economic development trends in the EU tourism industry. Towards the digitalization process and sustainability. *Quality & Quantity*. 2023. № 57. Suppl 3. P. 321–346.
2. Omelchenko H., Pilipenko S., Moisyeyeva N. Tourism as an innovational project of modern globalization. Innovative tools for socio-economic systems' development: monograph. Katowice: Katowice School of Technology. 2019. № 25. P. 229–234.
3. Bianchi R. V., Stephenson M., Hannam K. The contradictory politics of the right to travel: mobilities, borders & tourism. *Mobilities*. 2020. № 15.2. P. 290–306.

4. Likarchuk N., Velychko, Z., Andrieieva O., Lenda R., Vusyk H. Manipulation as an element of the political process in social networks. *Cuestiones Polticas*. 2023. № 41(76). P. 769–779.

5. Саркісян Г. О. Деякі аспекти регулювання туристичної галузі регіону. *Бізнес-інформ*. 2020. № 8. С. 83–87.

6. Тодьєрішко Е. В. Вітчизняний та закордонний досвід управління туристичним підприємством на основі моделі просторової маршрутизації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 20. С. 52–57.

7. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія. К.: ВПЦ Київський університет. 2013. 395 с.

8. Мацола В. І. Рекреаційно-туристичний комплекс України: монографія. ІРД НАН України. Львів, 2017. 259 с.

9. Chychkalyuk T. The Use of Natural and Recreational Areas for Tourism Development: European Experience. *Public policy and economic development*. 2015. № 3. P. 36–47.

10. Burkaltseva D., Tsohla S., Yanovskaya A., Olga G. U. K., Zharova A., Polskaya S. Analysis of the Functioning of the Tourist and Recreational Industry in Conditions of Restrictions. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2020. № 3. P. 1902–1914.

11. Домбровська С. М., Помаза-Пономаренко А. Л., Рибальченко Н. П. Туризм і право на нього в контексті гарантування безпеки: монографія. Харків: «Діса плюс», 2022. 272 с.

12. Гайворонська І. В. Сучасні тенденції та новітні тренди розвитку туризму. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 37. С. 126–132.

13. Близнюк А. С. Інституційно-організаційні засади формування механізму державного управління розвитком рекреаційної галузі в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 1. URL: <http://www.du.nauka.com.ua/?op=1&z=1373>

14. Закон України «Про туризм» 324/95-ВР, редакція від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text>

15. Закон України «Про захист прав споживачів» 1023-ХІІ, редакція від 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>

16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)» 297-2006-п, редакція від 22.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/297-2006-п#Text>

17. Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) «Про затвердження Правил організації звітності, що подається суб'єктами господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» v0717874-17, редакція від 03.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0717874-17#Text>

Анотація

Яворський Р. І. Адміністративно-правові засоби стимулювання розвитку туристично-рекреаційної діяльності в Україні. – Стаття.

Стаття присвячена аналізу адміністративно-правових інструментів, які використовуються для сприяння розвитку туристично-рекреаційної сфери в

Україні. Зокрема, розглядаються заходи, спрямовані на підвищення привабливості країни для туристів та стимулювання інвестицій у цей сектор. Аналізується законодавство, що регулює туристичну діяльність в Україні. Особлива увага звертається на закони та нормативно-правові акти, спрямовані на поліпшення інфраструктури, захист прав споживачів та забезпечення безпеки туристів. Описуються механізми та інструменти, що використовуються для залучення інвестицій у туристичний сектор – податкові пільги, фінансова підтримка проектів та інші стимулюючі заходи. Виділяються аспекти, пов'язані з розвитком туризму на регіональному рівні. Описуються програми та ініціативи, спрямовані на розвиток туристичних об'єктів та підтримку місцевих ініціатив. Аналізуються основні проблеми, які перешкоджають розвитку туристичного сектора в Україні, а також висвітлюються потенційні перспективи розвитку за допомогою адміністративно-правових заходів. Виявлено, що застосування адміністративно-правових інструментів сприяє позитивним змінам у туристично-рекреаційній галузі. Прийняті законодавчі акти та регулятивні механізми допомагають покращенню інфраструктури, збільшенню безпеки та комфорту туристів. Встановлено, що стимулюючі заходи, зокрема податкові пільги та фінансова підтримка, сприяють залученню інвестицій у туристичний сектор. Ідентифіковано основні проблеми, серед яких можуть бути бюрократичні перешкоди, недостатня координація між урядовими відомствами та нестабільність законодавства. Визначено перспективи подальшого розвитку, зокрема впровадження нових технологій та підвищення якості туристичних послуг. На підставі отриманих результатів можна зробити висновок про важливість подальшого розвитку адміністративно-правових механізмів стимулювання туристично-рекреаційної діяльності в Україні. Узагальнюються основні висновки щодо ефективності використання адміністративно-правових інструментів у стимулюванні розвитку туристично-рекреаційної діяльності в Україні, а також відзначено напрямки подальших досліджень у цій сфері.

Ключові слова: туризм, рекреація, адміністративно-правові заходи, Україна, інвестиції, регіональний розвиток.

Summary

Yavorskyi R. I. Administrative and legal instruments for stimulating the development of tourism and recreation in Ukraine. – Article.

The article is devoted to the analysis of administrative and legal instruments used to promote the development of the tourism and recreational sector in Ukraine. In particular, measures aimed at increasing the country's attractiveness to tourists and stimulating investment in this sector are considered.

The legislation regulating tourism activities in Ukraine is analyzed, with particular attention to laws and regulatory acts aimed at improving infrastructure, protecting consumer rights, and ensuring tourist safety. Mechanisms and instruments used to attract investments in the tourism sector are described, including tax incentives, financial support for projects, and other stimulating measures. Aspects related to the development of tourism at the regional level are highlighted. Programs and initiatives aimed at developing tourist attractions and supporting local initiatives are described. The main problems hindering the development of the tourism sector in Ukraine are analyzed, and potential development prospects through

administrative and legal measures are outlined. It is found that the application of administrative and legal instruments contributes to positive changes in the tourism and recreational industry. Legislative acts and regulatory mechanisms help improve infrastructure, increase safety, and enhance tourist comfort. It is established that stimulating measures, including tax incentives and financial support, facilitate investment attraction in the tourism sector. Identified main problems may include bureaucratic obstacles, insufficient coordination among government agencies, and legislative instability.

However, prospects for further development are identified, including the implementation of new

technologies and the enhancement of the quality of tourist services. Based on the results obtained, it can be concluded about the importance of further development of administrative and legal mechanisms for stimulating tourism and recreational activities in Ukraine. The main conclusions regarding the effectiveness of using administrative and legal instruments in stimulating the development of tourism and recreational activities in Ukraine are summarized, and directions for further research in this area are outlined.

Key words: tourism, recreation, administrative and legal measures, Ukraine, investments, regional development.